

Колеж по Мениджмънт, Търговия и Маркетинг - София

ПРОГРАМА “ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО”

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8. ИКОНОМИКА
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН:
ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ
РЕДОВНА/ЗАДОЧНА/АЛТЕРНАТИВНА

София 2016

Програмата е разработена въз основа на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на ОКС "професионален бакалавър", Националната квалификационна рамка на Р България, Системата за натрупване и трансфер на кредити в КМТМ и решения на АС на КМТМ.

Програма "ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО" е насочена към подготовката на квалифицирани кадри, които ще поемат риска за създаване и управление на собствен бизнес. Необходимостта от нейното развиване и предлагане на пазара за образователни услуги се определя преди всичко от Стратегия "Европа 2020", съдържаща ясно послание към обществото за повишаване на активността и постигане на икономически растеж чрез малкия бизнес. От друга страна, предприемачеството е една от осемте компетенции на европеца, която е приоритетна за усвояване. Програмата е привлекателна както за предприемане на първи стъпки в организирането на собствен бизнес, така и за включване в работата на функционираща малка фирма, с оглед на придобиването на необходимия практически опит и умения.

Образователните цели на програма "ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО" основно са насочени в две области:

- от една страна, те са свързани с отговор на обществените очаквания и потребностите на практиката от подготвени специалисти, които да притежават необходимата подготовка за осъществяване на собствен бизнес в условията на динамична среда;

- от друга страна, те предвиждат повишаване на конкурентоспособността на подготвяните бакалаври в сферата на практическите умения за осъществяване на собствен бизнес.

Обучението в ОКС "Професионален бакалавър" по програма "ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО" представлява съчетаване на задълбочени теоретични знания в областта на създаването и развитието на предприемаческата концепция с възможностите за тяхното адаптиране посредством организационно-методически решения, валидни за условията на съществуващата у нас стопанска практика.

Знанията, които следва да бъдат получени по време на обучението се групират основно в:

- Натрупване на детайлни, теоретични и конкретни практически знания в областта "Предприемачество";
- Прилагането на получените знания при осъществяването на критичен анализ на принципи и процеси, както и вземане на управленски решения в сферата на МСП.

Основните теоретични знания, които професионалният бакалавър трябва да усвои през време на следването са:

- знания относно основните концепции, принципи и терминология на икономическата теория, както и за специфичните проблеми на развитието на българската икономика. Фундаменталният характер на тези знания следва да дооформи светогледа на специалиста;

- знания за методите за проучване и анализ, в т. ч. статистически, както и знания за методите за оценка на външната и вътрешната среда на организацията, методите за определяне на конкурентоспособността на организацията на пазарите, на които оперира;
- знания за приложното поле на правото като социален регулатор, свързани с понятията правна норма, правен източник и правно отношение, за да могат да се ориентират в конкретни юридически казуси и да намират решения на възникнали практически въпроси, както и правния режим на търговските отношения;
- знания за теоретичния фундамент на счетоводството, счетоводната методология и фирмени финанси; знания за банкова структура, технология и политика, банкови продукти;

Детайлните знания, които професионалният бакалавър трябва да усвои през време на следването са:

- Иновациите и тяхната роля в предприемачеството;
- Управлението на МСП, включващо бизнес планиране, организиране, финансов мениджмънт, включително счетоводни умения;
- Маркетинг, маркетингови политики, търговски сделки и операции;

- Предприемаческа култура и добри предприемачески практики в развитите страни;
- Нормативните основи и правни аспекти на бизнеса в контекста на Европейския съюз;
- Управление на човешкия капитал, лидерството и мотивацията.

Практическите знания, които професионалният бакалавърът трябва да усвои през време на следването са:

- При повишаване на равнището на предприемчивост, възможност за стартиране на нови бизнес начинания, посредством разработване на бизнес идеи;
- Изготвяне на бизнес план и прилагане на предприемачески стратегии;
- Възприемане на лидерски стил на управление, приложим за малките и по-големи фирми, характеризиращ се с професионализъм, организационни и екипни умения, отговорност и лоялност;
- Осъществяване на целеви маркетингови проучвания, бизнес анализи и прилагане на съвременен инструментариум за осъществяване на бизнес процес в МСП.

Професионалният бакалавър по предприемачество трябва да може да прилага усвоени **умения**:

- да извършва проучване на пазара и да оценява влиянието му върху МСП;
- да формира стратегия за управление на МСП;
- да разработва и прилага подходяща тактика за управление на МСП в турбулентна бизнес среда.

Професионалният бакалавър по предприемачество притежава следните **компетентности**:

Самостоятелност и отговорност

- поема отговорност да управлява изпълнителски екипи и ресурси, включително при екстремни ситуации;
- способност да се поемат инициативи и да се изпълнява водеща роля в рамките на екип (работещ по проект) с оглед на постигането на определена цел;
- способност да се осигурява надзор (контрол) и ръководство на малък екип;
- способност да председателства на малки групови събрания;
- способност да се формулират задачи на групата;
- способност да се наблюдава и ръководи група;
- способност да използва аргументи и да убеди другите;

- способност да мотивира хора за работа в екип.

Компетентности за учене

- критично оценява степента на своята подготовка и съответствие на знанията си и следва възможността "учене през целия живот";
- определя своите образователни потребности за повишаване на квалификацията и/или за преквалификация;
- познава силните и слабите си страни, границите на своята компетентност, непрекъснато разширява тези граници чрез самоподготовка;
- приема градивна критика и запълва празнините от знания, необходими за ефективни решения в бизнеса;

Комуникативни и социални компетентности

- Комуникации в бизнеса и връзките с обществеността;
- Анализиране на идеи, възможности и проблеми и решения за стартиране и развиване на собствен бизнес;
- Формулиране на убедителни становища, на базата на качествени и количествени факти, аргументи и критерии;
- Активност при доразвиване на предприемаческите идеи и принос в груповия продукт или резултат;
- Способност за обективна оценка на личностните качества на сътрудниците;

- Способност да обменя свободно информация, знания и идеи със сътрудниците.
- Възможности за пълноценно общуване на някои от най-разпространените европейски езици, а именно:
  1. общо ефективно владение на английски език в определен обхват от ситуации, като например – принос в дискусии, изразяване на идеи, предложения и представяния (ниво B 2);
  2. втори чужд език: владението на езика ограничено в необходимия обхват от познати ситуации, обмен на проста фактическа информация.

Професионални компетентности

- опит при събиране на емпирични данни и анализ;
- опит при работа в екип, ефективни комуникации и обединяване на усилията;
- опит в презентирание на резултатите от екипната дейност;
- опит при анализиране на данни до оптимизационни или крайни решения или иновационни идеи:
  1. да взема под внимание няколко аспекта от даден проблем в рамките на по-широка представа;
  2. да може да формулира цели и критерии за решения;

3. способност да намери решения, които са по-малко предвидими и по-нестандартни, и които не произтичат пряко от представените инструменти;
4. способност да намери способ за оценка на резултата от решението.

- осигурява принос при решаване на оперативни задачи в стандартни и нестандартни ситуации;
- работни умения за създаване на подходяща организационна структура, съобразно мисията и целите на МСП;
- професионално прилагане на знанията и придобития практически опит чрез нови, нестандартни подходи и добре аргументирани решения.

Етична отговорност:

- способност да приеме и да действа, съгласно ценностите, нормите и кодексите на поведение, които му налага културата или организацията;
- способност да приведе собствената си дейност в съответствие с културата и целите на организацията или обществото, без да бъде подканван към това;
- способност да демонстрира тези норми и ценности с убеждение;

- способност да бъде лоялен към ценностите и убежденията на средата и да бъде етичен ръководител на бизнес предприятие.

Програмата съответства на четирите принципа на ESG за осигуряване качеството в сферата на висшето образование в ЕС (ЕНЕА):

- КМТМ носи основната отговорност за качеството на предлаганите от него образователни програми;
- Осигуряване на качество, съответстващо на разнообразието от системи за висше образование, институции, програми и студенти;
- Осигуряване на качество, подпомагащо развитието на култура на качеството;
- Отчитане на потребностите и очакванията на всички заинтересовани страни, на обществото и преди всичко на студентите.

Спазени са и основните цели на ESG, а именно:

- Установяване на рамка за системно осигуряване на качеството при преподаването и усвояването на знания;
- Поддържане на процес на непрекъснатото усъвършенстване на качеството на образованието и обучението;

- Оказване на взаимна подкрепа, в рамките на съществуващото доверие при сътрудничество със сходни на КМТМ институции и при осъществяването и признаването на мобилности в сферата на висшето образование в ЕС (ЕНЕА);
- Непрекъснато информационно осигуряване относно качеството на предлаганите програми на национално равнище и на равнище висше образование в ЕС (ЕНЕА).

Знанията, уменията и опитът, които придобива професионалният бакалавър трябва да го подготвят за приспособяване към динамичната обкръжаваща среда и към непрекъснато усъвършенстване на ръководните и бизнес умения.

Професионалният бакалавър по предприемачество, с **придобити знания, умения и опит, е подготвен да развива свой собствен бизнес, но и за успешна кариера** като нает служител в частни фирми, които поддържат "вътрешно" предприемачество.

Срокът на обучение по специалност "Предприемачество" в ОКС "Професионален бакалавър" е шест семестъра, в рамките на 3 академични години. Обучението се осъществява в редовна, задочна и алтернативна форма, като завършва с преддипломна практика и комплексен държавен изпит. Получената ОКС дава възможност за продължаване на образованието в магистърска степен по тази или други избрани икономически програма. Квалификационното наименование на специалността по диплома е ОКС "Професионален бакалавър", специалност "Предприемачество".